

İZİM VARSA İŞTE ÖYKÜSÜ

Dr. Üzeyir KIRCA

Benim “halk sağlığı” uzmanlığımı çok kimse bilmez. Öncelikle bu konudan bahsetmek istiyorum. Tıp fakültesini burslu okumuştum onun için de mecburi hizmet yapmam gerekiyordu. Askerlikten sonra Trabzon’un Beşikdüzü nahiyesine sağlık ocağı hekimi olarak atandım. Bir yıl çalıştıktan sonra mecburi hizmet borcumu ödeyip bir an önce ihtisas yapabilmek için hem serbest çalışmak hem de ecza dolabı açmak için (o zaman eczane olmayan yerlerde doktorlar ecza dolabı adı altında ilaç satabilirlerdi) Ankara’nın Sulakyurt ilçesine atama yaptırды. Ama burası benim için büyük bir hayal kırıklığı oldu. Bütün ümitlerim uçup gitmişti. Sulakyurt tam bir mahrumiyet bölgesiydi. Bütün ihtiyacımızı Ankara’dan karşılıyorduk. Ankara’ya her gidişimde de birçok arkadaşımın çalıştığı Hacettepe Üniversitesi’ne uğruyordum. 1970 yılı haziran ayında bir gün bir arkadaşım “Toplum Hekimliği” diye bir bölümün asistan aldığını, mecburi hizmetin de ertelendiğini ve ayrıca beş dalda da klinik uzmanlık yapma imkanı sağladığını söyledi. Hemen sınava girmek için başvurdu. Ama toplum hekimliği konusunda hiçbir bilgim yoktu ve bu konuda her hangi bir eğitim de almamıştım.

11 kişi sınava girdik. Çoğunluğu yeni mezun arkadaşlardı ve kendi üniversitelerinde sınava giriyorlardı o yıl ilk defa üniversite seçme sınavı için Hacettepe görevlendirilmişti. Test sınavı hazırlıkları denemeleri yapılmış ve ilk deneme de bizim uzmanlık sınavına rastladı. İlk etapta üç tür test sınavı uyguladılar İlki zeka testi, ikincisi akademik test üçüncüsü de okuduğunu anlama adında bir test. O zamana kadar hiç test sınavına girmemişim. Üstelik oldukça zor bir sınavdı. En çok okuduğunu anlama

testi zoruma giden bölümü idi. Okuduğunu anlamamın neresi zor diye düşünebilirsiniz. Bazı düşünürlerin, filozofların yazılarından paragraflar veriliyor ve bu yazıda bu düşünür şunu söylemek istiyor, bunu söylemek istiyor her ikisini de söylemek istiyor, hiç birini söylemek istemiyor diye seçenekler veriliyordu. Sınavın bir önemli özelliği de zamana karşı yarıştıydunuz. Üstelik bu testlerden oluşan etap da baraj olarak bildirilmişti ve 6 kişi bu etapta elendi ve 5 kişi kaldık. İkinci etap yabancı dil sınavı, üçüncü etap Toplum Hekimliği bilim sınavı (bizim zamanımızda böyle bir bölüm ve böyle bir ders yoktu), dördüncü etap mülakattı. Sonuçta hoca sizlerle görüşecek sonuçları bildirecek denildi ve hepimizi hocanın karşısına çıkardılar. İşte o zaman benim meslek hayatıma yön veren değerli insanı orada tanıdım bu kişi “NUSRET FİŞEK” idi. Hoca, samimi bir yüzle karşıladı, çok dürüst bir ifade ile üç kişilik kadroları olduğunu fakat sınavı ben dahil dört kişinin kazandığını söyledi. Sonra bana döndü ve “Üzeyir” dedi. Sonra sınavı kazanan diğer üç kişiyi göstererek (üçü de Hacettepe’nin o yıl ki mezunları idi) “bizim bu arkadaşlara sözümüz var üç kişilik kadroya bunları alacağız. Yalnız senin sınavın çok başarılı idi senin için bir kadro daha alacağım, ondan sora seni de çağıracağız” dedi.

Daha sonra bazı badireleri de atlattıktan sonra çağırdılar ve benim “Toplum Hekimliği” serüvenim başlamış oldu. Ergazi sağlık ocağında çalışmaya başladım. İki yıl süren çok keyifli bir eğitim süreci geçirdim. Ülkem için neler yapabileceğimi, nasıl hizmet üreteceğini orada öğrendim. Sonra Kadın Hastalıkları ve Doğum uzmanlığına başladım. Her iki uzmanlık dalında da kadın ve doğum sağlığının temel sağlık hizmeti olduğunu, ülkenin geçirdiği her badirede en önce çocuk ve kadınların etkilendiğini, öğrendim. Bir ülkenin sağlık bakımından gelişmişliğinin ölçüsünün ana ve çocuk ölüm hızları olduğunu gördüm. Meslek hayatımda her iki branşı beraber kullanabileceğim bir hizmet üretmem gerektiği, sadece jinekolog olarak çalışmanın Nusret Hocama ihanet olacağını düşündüm. Aile Planlaması ve ana ve çocuk sağlığının, üreme sağlığının meslek yaşamım da ön plana çıkarmam gerektiğini düşündüm. Kendime böyle bir yol çizdim. Uzmanlık sınavlarımdan sonra memleketim olan Akşehir’e atandım.

Bir gün kadın doğum uzmanı olarak çalıştığım Akşehir Devlet Hastanesinde elime bir broşür geçti. Sağlık Bakanlığının tübal ligasyon için laparoskopi kursu başlatacağı ve uygulamak için de Laprakatör verileceğini okudum. Hemen bakanlığa müracat ettim. Kursu kabul edildim 1983’de 2827 Sayılı yasa çıktı ve benim çalıştığım hastaneye de Laparoskop verildi. 80 doktor eğitim görmüştük. Bir yıl sonra değerlendirme toplantısı yapıldığında sadece benim hastanemde 83 ligasyon yapılmıştı. Akşehir’de çalıştığım süre içinde 2000 kadar tüp ligasyon ve diagnostik vaka yaptım.

Daha sonra İzmir doğumevi Aile Planlaması kliniğine Sorumlu olarak atandım. “İnsan Kaynakları Geliştirme Vakfı” ile yaptığımız ortak çalışma sonunda sadece tüp ligasyonunda kullanılmak üzere bir ameliyathane yaptık. Açılışı yaptığımız ay 50 ligasyon yapmıştık. Daha sonra Doğumevine Başhekim olarak atandım. Aile Planlaması kliniğini yeniden düzenledik. Bütün yöntemleri uygulayabiliyorduk, yalnız bir eksikimiz vardı; o da “vazektomi” idi. Ayşe Akin hocamız AP Ana ve Çocuk sağlığı Genel Md. idi, AVSC (Gönüllü Cerrahi Kontrasepsiyon Kuruluşu) Türkiye başkanı da John Paele idi. Bir gün hastaneye ziyarete geldiler. Kendilerine beni Vazektomi kursuna göndermelerini söyledim. John doğum hastanesinde nasıl vazektomi yapılacağını sordu. Ben de kendisine MR yöntemi ile istenmeyen gebelikleri sonlandırdığımızı bunun için de eşlerin rızasının alındığını ve eşlerin her ikisine de danışmanlık verildiğini vazektomi için hedef

kitleye bu suretle ulaşabileceğimizi söyledim. Onlar da uygun gördüler. Vazektomi öğrenmem için AVSC tarafından Tayland'a gönderildim. Dönüşte klinikte bir odayı vazektomi odası yaptık ve dünyada ilk defa bir doğum hastanesinde ve bir kadın doğum uzmanı tarafından vazektomi yapılmaya başlandı. Cerrahi kontrasepsiyonun en çok yapıldığı kliniklerden biri olmuştuk. Tüm çalışma hayatımda 4000 civarında tüp ligasyonu ve 1000 tane de vazektomi yaptım. 500 rakamına eriştiğimiz zaman tüp ligasyonunu yayınladık; 100'e eriştiğimizde de San Diego Halk Sağlığı Kongesinde "Post Abortif Vazektomi" sunumu, ayrıca da bir yayın yaptık Daha sonra bir kadın doğumcumuzu da AVSC tarafından gerçekleştirilen bir organizasyonla "norplan" eğitim için Endonezya'ya gönderdik. AP kliniğimizde cerrahi kontrasepsiyonlar dahil bütün yöntemler uygulanır hale geldi.

14-18 Nisan 1999 tarihinde Aile Planlaması kongresinde Türkiye'deki bütün klinikler arasında düzenlenen "En iyi AP kliniği ve hizmet ödül" yarışmasında birincilik ödülünü kazandık. Daha sonra Hastanemiz için İSO 9000 Kalite çalışmaları başlattık. 2003 yılında İzmir'de valilik tarafından en başarılı sağlıkçı ödülü ile onurlandırıldım. Nihayet 2004 yılında da Türkiye'de 3. İzmir'de de ilk İSO 9000 Kalite belgesi alan hastane olma başarısına eriştik.

Ben akademisyen değilim. Uygulamada çalışan bir görevliyim. Ama hizmet süresinde bilimsel çalışmalarda yaptık. Bunlar30 adet kurs ve kongre katılımı, 26 adet kongre bildirimleri ve sunum, 10 adet bilimsel yayın, 2 adet de danışma ve yayın kurulu üyelikleri yaptık. Dikkat ederseniz genellikle çoğul ifade kullandım. Bunun nedeni elbette ki bütün çalışmalarda yanımda olan mesai arkadaşlarımla beraberliğidir. Onların inancı, gayreti ve katkıları, eğer başarı varsa onlar sayesinde olmuştur. Hepsine şükran borçluyum.

Kadınlar dünyada doğurmadıkları için ölmezler ama kadınlar doğumda yardım edilmediği ve yardım alamadıkları için ölüyorlar. Çok doğurdıkları için, sık doğurdıkları için, çok genç ve yaşlı doğurdıkları için anneler yaşamını yitiriyorlar. İstenmeyen gebeliklerin sağlıksız koşullarda sonlandırıldığı için ölüyor ve sakat kalıyorlar. Çocuklar olumsuz şartlarda dünyaya geldikleri için ve yeterli koruyucu hizmetlerden yararlanamadıkları için yaşamlarını yitiriyorlar.

Nusret Fişek hocamızdan aldığımız görüşle ve ondan aldığımız ilhamla:

"Alın bütün oyuncaklarınızı bana annemi verin!" diyen ve "toprak sıcak mıdır senin kucağın kadar anne?" diyen çocukların olmadığı, "Hani anne olacaktım, nerde yavrum?" diyen annelerin olmadığı bir ülke için çalıştık. Bugün ülkemizde anne ve çocuk ölümleri gelişmiş ülkeler düzeyine yaklaşmışsa hiç tereddütsüz bu çorbada benim ve mesai arkadaşlarımla da tuzumuz var demenin mutluluğuna eriştiğime inanıyorum

İŞIKLARDA YAT NUSRET HOCAM.

* _____ *

Sınıf Arkadaşım Üzeyir Kırca...

Dr. Ayşe AKIN (Sınıf Arkadaşı)

Sevgili Üzeyir’le benim yolum ilk kez İstanbul Tıp Fakültesinde keşişti... Aynı sınıfta idik... Ancak bizim sınıf 300 kişi olduğundan 10-15 kişilik gruplar yakın arkadaştı.... Üzeyir bizim grupta değildi daha sonraki yıllar, yollarımız daha fazla keşişti... Çünkü ben Erzurum Çattaki zorunlu hizmetimden sonra “Nusret Hoca’nın kararına göre Hacettepe Toplum Hekimliğinde ihtisas için doğu illerinden seçilen 7 kişiden biri oldum... Böylece Hacettepe’deki “serüvenim” başladı, çok keyifli 42 yıl sürecek o serüvende yolum çok değerli arkadaşlarla keşişti... İşte Dr. Üzeyir Kırca yani zaten sınıf arkadaşım olan bu “beyefendi kişilikli” arkadaşım onlardan biri idi... Ancak bu kadarla da değil, Üzeyir’le aynı-benzer ihtisasları yaptık yani Toplum Hekimliği- Halk Sağlığı ve Kadın Hastalıkları ve Doğum.... Bu da diğer bir kader benzerliğimiz... Bu kadar da değil devamı var... İkimiz de kadın sağlığına ömür ve gönül verenlerden olduk... Aile planlaması yani kadın sağlığının en önemli “koruyucu hizmetinde” Üzeyir, görevli olduğu her ortamda çok güçlü savunucusu oldu ama sadece lafta değil... Gerçek anlamda uygulamaları ile... Özellikle de Tüp ligasyonu uygulamaların da örnek odu... İşte Dr. Üzeyir Kırca’yı en ayrıcalıklı yapan özelliklerinden biri bu idi... İnandı ve inandırdı, yetiştirdiği yüzlerce doktor ve ebenin, hemşirenin konu ile ilgili kendisi kadar hizmet etmesini sağladı... Bu Üzeyir Beyin kadın sağlığına bilinmesi gereken en büyük hizmetlerinden biridir...

Bir konuyu özellikle belirtmem lazım, Ben Sağlık Bakanlığı-AÇSAP Genel Müdürüyüm, ve de Türkiye’de madem Cerrahi Sterilizasyon yasal Tüp ligasyonunun yanı sıra Vazektomi de yapılmalı. O ara Bangkok’ta “nonscalpel vazektomi” tekniği popüler ve son derece atravmatik ve de ben oraya o tekniği öğrenip, Türkiye’de de öğretmeleri için 2 uzman yollayabileceğim. Benim aklım 2 kişi geldi biri Urolog Dr. Sevgili Ali Memiş ve diğeri de diğ AP konularını büyük bir özveri ile yürüten sevgili Üzeyir Kırca... Nitekim ikisini yolladık... Çok güzel bir eğitimden sonra geldiler ve her iki arkadaşımız da “nonscalpel vazektomi” Türkiye’deki hekimlere öğrettiler... Bunlar hep “Halk Sağlığı tarihine” not düşülmesi gereken olaylardır.

Sevgili Üzeyir’le kadın sağlığı yönünden çok önemli bir çalışmada daha birlikte olduk, o konuda kadın sağlığı yönünden son derece önemli olan “Medikal Abortus-Tıbbi Düşükler” konusudur. Population Council işbirliği ile yaptığım ilk çalışmada İzmir’de güvenilir bir araştırma merkezi gerekiyor idi... Tabii ki bu Üzeyir Beyin Başhekimi olduğu “İzmir Konak Doğum Evi” oldu ve bu konuda yapılan ilk Türkiye araştırmasında sevgili Üzeyir ekibi ile birlikte son derece titiz sonuçları hepimizi ikna eden 3 araştırma merkezinden biri oldu... Halen kadın sağlığı yönünden son derece atravmatik, daha sağlıklı olmasına rağmen Türkiye’de uygulanmasa da gelecekte uygulandığında, Üzeyir Kırca’nın bu konudaki katkıları mutlaka hatırlanmalıdır...

Dr. Üzeyir Kırca ile en son rastlaşmamız 2012 yılında İzmir’de yaptığımız bir “Tıbbi Düşük” toplantısında oldu... Oradaki konuşmasını dinlerken kendi kendime dedim ki “kitap bilgisi” değil... Yaşam-deneyim, anlatılıyor...

Sevgili Üzeyir Kırca’nın bildiğim son özelliği ile sözlerimi bitireceğim... Güzel sesi ve Türk sanat müziği ile ilgili bilgi ve “icraatı” -☺) Toplantılarda mutlaka rica edilir ve o hiç kırmaz ve o güzel ses ve usulü ile hepimize ziyafet çekerti hele de yanında Sevgili Uğur Aytaç olur ise... O zaman bir “düet”...

Mutluluğunun ve olumlu kişiliğinin temel nedeninin güzel mutlu bir ailesini olması diye düşünüyorum... Kendisine bütün aile bireyleri ile birlikte sağlıklı mutlu güzel bir ömür diliyorum.

* _____ *

Aile Planlaması Kliniğimiz ve Üzeyir Ağabey

Dr. Dilek Akşit Ünver

Sene 1983. Hayatımda önemli kapıları açacak iki olay gerçekleşti. Birincisi, ben tıp fakültesinden mezun oldum. İkincisi, 2827 sayılı “Nüfus Planlaması Hakkındaki Kanun” yürürlüğe girdi. Mezuniyetimle birlikte zorunlu hizmet kurası çektiğimde, bu yasa sonucu açılmış olan İzmir Doğumevi aile planlaması kliniğinin bir parçası olmuştum.

O zamanlar hastanemiz, Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesinin bir binasında 75 yatakla hizmet veriyordu. Bu atama ile ben de doğumevinin ilk kadın doktoru olmuştum. Aile planlaması hizmetleri için doğumhanenin yanında bir oda ayrılmıştı. Hastalarımızın dinlenme odası aynı zamanda travay odasıydı. Bir ebe hanımla birlikte çalışmaya başladık. Daha sonra hastanemiz Konak'ta şimdiki binasına taşındı. Sanki evimiz taşınmış gibi temizliğinden yerleşmesine her adımda tüm ekip birlikte çalıştık. O günlerde verdiğimiz sadece sağlık hizmeti değildi ve orayı sadece işyerimiz olarak görmüyorduk. Doktoru, ebesi, hemşiresi ve personeliyle yaşayacağımız-yaşadığımız yuvamız olarak gördük ve çalıştık.

Aile Planlaması Kliniğimiz, ismiyle benzer şekilde tüm çalışanların kendilerini bu ailenin üyesi olarak gördükleri bir çalışma- yaşama ortamı oldu bizim için. Yaptığımız işe çok inandık, çok sevdi. Birlikte çalışmaktan çok keyif aldık. Ülkemizde çok büyük bir sorun olan ama çözüme kolay ulaşılamayan bir konuda kadınlarımıza dolayısıyla çocuklarımıza ve erkeklerimize yardım ediyor olmaktan çok büyük haz aldık.

Önceleri sadece aile planlamasındaki belli yöntemlerin sunumu ve MR uygulamaları şeklindeki hizmetlerimiz, Op. Dr. Üzeyir Kırca'nın-Üzeyir Abinin bize katılmasından sonra çeşitlenmeye başladı. Öncelikle Aile Planlaması Eğitim Merkezi olarak eğitim hizmetlerine başladık. Aile planlaması konusunda hizmetlerin standardizasyonu ve yaygınlaştırılması için Sağlık Bakanlığının da içinde olduğu proje kapsamında, dünya standartlarındaki uygulamaları öğrendik ve hem uygulamaya hem de bunları öğretmeye başladık.

Bu arada ben ihtisas yapmak üzere birkaç yıl için doğumevinden ayrılmıştım ama bağımız hiç kopmamıştı. Üzeyir Abi ile tatillerde İzmir'e geldiğim zaman katıldığım doğumevi buluşmalarında karşılaştım. Canlı, girişken, neşeli ve yeni deneyimlere açık kişiliğini o zaman tanıdım. İhtisas bitiminde çalışmak istediğim tek bir yer vardı- Konak Doğumevi Aile Planlaması Kliniği tabii ki.

Yuvama tekrar döndüğümde artık bir eğitim merkeziydik. Artık cerrahi yöntemler de uygulanıyordu. Ve Üzeyir Abi artık başhekimimizdi. Kendine güvenmeyi, cesareti, çalışanlarına inanmayı ve onları desteklemeyi O'nda gördüm. "Yapabilir miyim?" diye endişe ettiğimde "yaparsın" diyerek beni öne itmesiyle kendimde yeni bir özellik keşfettim: eğitimcilik. Sağlık hizmeti sunmaktan aldığım kadar eğitimcilikten de keyif aldığımı gördüm. Hatta eğitim dönemlerinin beni nasıl canlandırdığını, iyileştirdiğini.

Üzeyir Abi, ilklerden olmayı sever, kadın- doğum uzmanı olup vazektomi yapan ilk kişidir. Türkiye'de uygulanmasına ilk kez başlanacak tüm aile planlaması yöntemlerinin çalışmalarına katılmamız için bize yol göstermiş, desteklemiştir. O dönemlerde başlayan üreme sağlığı kongrelerine çalışmalar yaparak katılabilmemiz için bizi yüreklendirmiş, olanaklar sağlamıştır. Her ne konuda olursa olsun öğrendiğimiz yararlı uygulamaları tüm hastaneye uyarlama konusunda bizi hep desteklemiştir. Birlikte çalıştığımız dönem kendimi en aktif, üretken ve yararlı hissettiğim yıllar oldu.

Sadece bilimsel çalışmalarda değil; müzik, spor, sosyal alanlarda da etrafındakileri daima destekleyen bir başhekim olmuştur. Birlikte çalışmak kadar birlikte eğlenmenin de keyfini yaşadık. Aile planlaması ailesi en kalabalık nüfusuna o dönemlerde ulaşmıştı. Hizmet yelpazemize eklenen her yeni yöntemle iş alanımız artarken, sayımız da artıyordu. Tabii ortaya çok güzel sonuçlar da çıkıyordu. Bir kongrede, Türkiye'deki aile planlaması klinikleri arasında birinci seçildik. Hepimiz bunun sevincini, gururunu yaşadık.

Sağlık sistemindeki değişimler kliniğimizde de birçok değişiklikleri yaşattı ancak değişmeyen bir tek şey kaldı. Birbirimize olan bağlılığımız, sevgimiz ve birçok yere dağılmış olsak ta hala bir aile olarak her an bir araya gelebilmemiz.

* _____ *

Onu 40 Yıl Öncesinden Tanıyorum..

Dr. S. Sinan Özalp.

Üzeyir Abi'yi yaklaşık 40 yıl öncesinden tanıyorum. O yıllarda Kadın Hastalıkları ve Doğum Araştırma Görevlisi olarak çalıştığımız çok yoğun ve stresli ortamda bizi rahatlatan bir kıdemli abimizdi Üzeyir Abi. Kişileri üzmeden, seve seve bilgilerini aktaran bir kıdemli yaklaşımı sergilerdi. Uzman olduktan sonra da Kadın Hastalıkları ve Doğum alanında birçok konuda öncü çalışmalar yapmıştır. Akşehir'de çalıştığı dönemde, laparoskopiyi tüp ligasyonu ve teşhis amaçlı en çok uygulayanlar arasında yer almıştır. Daha sonra İzmir'de uzman olarak çalıştığı dönemde, 'Türkiye'de hiçbir erkek vazektomi yaptırmaz' denilen yıllarda, yurt dışında uygulama yaptıktan sonra bistüresiz vazektomiye Türkiye'de en çok uygulayan ilkler arasında yer almıştır. Türkiye'de tıbbi düşükle ilgili ilk çalışmada, araştırmayı yürüten merkezlerden birinde görev almıştır. Üzeyir Abi'nin kadın doğumcu olarak yürüttüğü bu hizmetlerde temel düşünce şekli hep kadın sorunlarını ön planda tutmak olmuştur. Kadın sağlığına her zaman öncelik vererek bir kadın hakları savunucusu olarak çalışmalarını yürütmüştür. Başhekim olarak çalıştığı dönemde de başarılı bir yönetici olmuş, öğretme isteği ve becerisini kişileri yetiştirmek için kullanarak takdir toplamıştır.

Üzeyir Abi ömrünü kadın sağlığına adanmış bir bilim adamıdır, kadın doğum uzmanıdır, halk sağlığı uzmanıdır. Sevgili Üzeyir Abi'nin yüreği ve kapısı her zaman herkese açık olmuştur. Benim için de örnek bir insan, iyi bir eğitici, yakın bir arkadaş, her zaman güvenebileceğim bir abidir. Onu tanımış olmaktan, onun kardeşi ve meslektaşısı olmaktan her zaman onur duydum. Üzeyir Abi'ye sağlıklı, mutlu ve uzun ve bir yaşam diliyorum. Saygı ve sevgilerimle

* _____ *

Dr. Üzeyir Kırca önderliğinde Konak Aile Planlaması Kliniğindeki Çalışmalarımız

Dr. Işıl Ozanoğulları

1998 yılının 10 Kasım günü Aile Planlaması bölümünde Konak Doğumevi'nde çalışmaya başladım. Dr. Üzeyir Kırca ben göreve başladıktan 1 ay kadar sonra Aile Planlaması Şefi olarak hastanede çalışmaya başladı. Bu dönemden önce, gebelik sonlandırma işlemlerini ve kürtajları ileri tarihlere öteliyorduk. Üzeyir Beyin gelişi ile birlikte bu hastalara ertesi güne randevu verilerek günde 25 hasta sayısına ulaşıldı ve randevu sistemi büyük bir düzene kavuştu. Biz iki pratisyen hekim olarak AP kliniğinde çalışırken o zamanlarda ultrason ile tetkik yoktu ve gebeliğe sadece muayene ile karar veriyorduk. Üzeyir bey her gün düzenli olarak tanıları doğrular, fakat, bazı zamanlarda atladığımız büyük gebelikler ortaya çıkınca bunu hiç yüzümüze vurmaz ve dolaylı yoldan bu durumu yumuşak bir şekilde dile getirirdi.

Üzeyir Kırca'nın AP kliniğindeki en önemli etkilerinden birisi de Aile planlaması kliniğinde birebir personel ve halk eğitimlerine başlanmasıydı. Kendisiyle çeşitli seminer ve kongrelere katıldık ve kendi alanımızda çok şey öğrendik. Bir süre sonra kendisi Tayland'da vazektomi kursuna katıldı ve kliniğimizin açılımı daha da genişledi. Daha sonra Üzeyir Bey hastanemizin başhekimisi olmasıyla hastanemiz bebek dostu hastane olarak seçildi.

Konak AP kliniğinin halkın yoksun kesimlerine verdiği hizmet yanında bir çok Halk Sağlıkçı ve araştırmacılara önemli katkıları olduğunu düşünüyorum.

* _____ *

Kollektif Bir Çalışma Ortamı Yaratan Çok Özel Bir İnsan Dr. Mübeccel Günay

Çalışma hayatım boyunca pek çok amir ile çalıştım. Dr. Üzeyir Kırca'nın bunların arasında çok özel bir yeri vardır. 26 yıllık meslek hayatımda huzur ve güven duygusunu en fazla hissettiğim dönem Üzeyir Bey'le çalıştığım dönemdir.

Meslek hayatımın ilk yıllarında genç bir hekim olarak böylesi duygularla çalışıyor olmak, benim aile planlamasını çok sevmemi ve bu zamana kadar aile planlaması kliniğinde çalışmayı istememi sağlayan itici güç olmuştur.

Üzeyir Bey amir çalışan ilişkisinde çalışanlarına değer veren, onları yüreklendiren daima başarıyı hedef gösteren, kişilerin özgüvenlerini artırdığı kolektif bir çalışma ortamı yaratan çok özel bir insandır.

* _____ *

Onu Çok Sevdik Hemş. Yadigar Bayur

Hastane koridorunda kalabalık bir idareci grubu içinde babacan görünüşüyle insana güven veren gülüşüyle ilk kez gördüğümde o dönemde yeni başlayan başhekim olduğunu arkadaşlar söylemişti.

Daha sonra tüm azmiyle desteklediği aile planlamasında kendisiyle çalışmak kısmet oldu. Her yönden donanımlı, bilgili, sevgi dolu bu kişinin insanlara hizmetlerini, yanında çalışan personeliyle bilgilerini her zaman paylaşmasını, onları desteklemesini izledim.

Şunu da paylaşmadan geçemeyeceğim; bizleri telefondaki sesimizden tanır ve ismimizle hitap ederek konuşurdu.

Küçük bir anımı paylaşmak isterim; vazektomi yaparken bir anda sıkılıp gözlüğümü tak kızım demesi bize kendisini ne kadar yakın hissettiğinin bir örneğidir.

= ONU ÇOK SEVDİK=

* _____ *

Konak Doğumevi Aile Planlaması Kliniği ve Dr. Üzeyir Kırca

Dr. Gül Yükselen

Bu iki isim ayrı ayrı düşünülemez. Dr. Üzeyir Bey'in aile planlamasına genel anlamdaki emekleri ve katkıları zaten bu konuyla uzak yakın bağlantısı olan herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Ama özellikle Konak Doğumevi A.P.' de gerçekleştirdiği başarıları anlatmak istersek satırlar yetmeyebilir.

A.P. çalışmaları bir ekip işidir. Ama her ekip çalışmasında olduğu gibi başarı için bir koça gereksinim vardır. Dr. Üzeyir Bey bu görevi gerçekten çok iyi yerine getirmiştir. Klinikte her çalışan, doktorundan personeline işini çok severek yapmıştır ve çalışırken de arkasında Üzeyir Bey'in desteğini ve motivasyonunu hep hissetmiştir.

Benim Konak Doğumevi'ndeki ekibe katılmamın üzerinden 20 yıl geçti. Zorunlu hizmetimi yaptığım Gaziantep Doğumevi'nde de aile planlaması kliniğinde çalışıyordum. Ama gerçek aile planlaması hizmetinin nasıl olduğunu Konak A.P. kliniğinde çalışmaya başladıktan sonra anladım. Benim bu konudaki bilgilerimin, eğitimimin gelişmesinde Üzeyir Bey'in katkısı çok büyüktür. Birçok sertifika programından yararlanmam, ayrıca ulusal, uluslar arası çalışmalara dahil olmamı da yine ona borçluyum. Herşey için kendisine çok teşekkür ediyorum ve sevdikleriyle birlikte geçireceği sağlıklı, mutlu emeklilik günleri diliyorum.

* _____ *

Çevremdekilere Önyargısız Ve Hastalarımaya Özverili Bir Hemşire Olabilmeme Üzeyir Bey'in Katkısı Yadsınamaz

Yük. Hemş. Kezban Okçular Öztürk

Benim çok sevdiğim aile plânlaması kliniğinde çalışmaya başlamam Dr. Üzeyir Bey'in beni aile plânlaması danışmanlık eğitimine göndermesiyle başladı. Bu sayede Üzeyir Bey'in iş disiplini, aile plânlaması hizmetlerine verdiği değer, hastalarına karşı tutumu ve hastalarının sorunlarını çözmeye olan tutkusu tüm çalışma arkadaşlarına olduğu gibi bana da örnek olmuştur. Kendisi yenilikleri takip eder, bizlerin de mesleki ve kişisel olarak gelişimimizi sağlayan eğitimlere katılımımızı sağlar ve bizzat iştirâk ederdi. Bu eğitimlere olan katılımım ve aile plânlamasındaki çalışmalarım sayesinde alanında yetkin, çevremdekilere önyargısız ve hastalarımaya özverili bir hemşire olabilmeme Üzeyir Bey'in katkısı yadsınamaz. Üzeyir Bey'in yalnızca iş hayatında değil özel yaşantımızda da kullanabileceğimiz değerleri kazanmamız yolundaki katkıları için kendisine teşekkür eder, saygı ve sevgilerimi sunarım.

* _____ *

Okulum İzmir Doğumevi Aile Planlaması Kliniğine ve Ekibine ve Hocam Dr. Üzeyir Kırca'ya Gönülden Teşekkürlerimle

Dr. Erhan Eser

1991 yılında Ege Halk Sağlığında başladığım Halk Sağlığı eğitiminin 2. Yılında zorunlu klinik rotasyonlar gündeme geldiğinde belki hiçbir ilde bulunmayan bir olanağın bizi beklediğini öğrendim. Kadın Hastalıkları ve Doğum rotasyonunun en azından bir kısmını İzmir Doğumevi Aile Planlaması Kliniğinde eğitim olarak geçirme fırsatıydı bu. Gerçekten bunun bir "fırsat" olduğundan, oraya gidince ve günler geçtikçe daha çok emin oldum. Şimdi düşününce orası, benim için yaşamımda çok şey öğrendiğim okulların başında geliyor. Sevgili Gül, Işıl, Muharrem, (beni bağışlasınlar) adlarını anımsamakta zorlandığım hemşire ve ebe arkadaşlar ve tabii Üzeyir ağabey benim hocalarım oldular. Hem RIA uygulamasını, hem MR yapmasını ve en önemlisi bir ekip çalışmasının nasıl yapıldığını, bir hastane kliniğinin Halk Sağlığı alanındaki müthiş etkisini orada gördüm, yaşadım. Üzeyir ağabey her sabah bizim muayenelerimizi doğrulamak ve böylece öğleden sonra veya ertesi gün yapılacak uygulamalarda sorun çıkmamasını sağlamak için kliniğe inerdi. Bu bize büyük bir güven verirdi tabii. Kendisi birçokları tarafından bir Kadın Doğum uzmanı olarak bilinse de hem bir Kadın Doğum hem de Halk Sağlığı uzmanı nasıl olunur buna canlı bir örnekti. Cerrahi becerisini bırakın diğer cerrahlar, cerrah olmayan bizler için bile sonsuz paylaşıma açardı. Biraz cesaret etsem neredeyse bana vazektomi öğretecekti. Bunu aşkla yapardı. Biz daha sonraki yıllarda da üreme sağlığı eğitim ve araştırmalarımızda onu hep bir destek bir nirengi noktası olarak gördük kendimizi güvende hissettik.

Yıllar içinde İzmir'de çeşitli vesilelerle hep birlikte olduk o hiç yaşlanmayan ve değişmeyen Üzeyir ağabeyimle. Nice güzel yıllar diliyorum, sağlıkla mutlulukla.

Okulum İzmir Doğumevi Aile Planlaması Kliniğine ve ekibine ve hocam Dr. Üzeyir Kırca'ya gönülden teşekkürlerimle.

* _____ *

1970'li Yılların Başlarıydı Daha...

Ali Kırca

1970'li yılların başlarıydı daha..

Ankara'dan kalkan otobüs bir kaç yerde durduktan sonra, adıyla hiç de uyumlu olmayan o ilçeye ulaştığımda ben de yirmili yaşlarımın başındaydım henüz..

İlçenin adı Sulakyurt'tu... Kurak Anadolu bozkırının orta yerinde bir kaç bin nüfuslu bir kasaba...

Yönetmel olarak başkente bağlı, Ankara'ya sadece bir kaç saat yakınlıkta, lakin çağdaş cumhuriyetin başkentine asırlarca uzaklıkta bir yerdi Sulakyurt. "Sulak"yurt'ta sular hep kesik, hüzünlü bozkır akşamlarıysa çoğunlukla lüks lambalarına mahkûmdu.

Ankara-Sulakyurt otobüsünün yolcularından biri bendim, evet... Türkiye'nin herkesi bir yana savuran fırtınalı yıllarının içinden geçip giderken yolumun Sulakyurt'a düşmesinin önemli bir sebebi vardı elbette... O sebep, ağabeyimdi... O yıllarda, Türkiye'nin ve dünyanın toplumsal değişimine damgasını vuran 68 rüzgarlarının ulaşabilmesi için çok kuytu bir köşede kalıyordu Sulakyurt... Ne mümkün! Dedim ya, dünyaya değil, ülkenin başkentine bile asırlarca uzaktı oralar. Gece karanlığında indiğim ilçede, gün ağardığında fark ettiğim manzaraysa çok başkaydı. Hayır, yollar yine toz toprak, iklim yine çorak ve kuraktı. Ama manzarayı farklı kılan başka bir şey vardı. O toz toprak yollardan geçerek ulaştığım sağlık merkezinde farklı bir rüzgar esiyordu. İlçeden ve çevre köylerden gelen onlarca insanın arasında beyaz gömleğinin içinde oradan oraya koşuşturup duran o genç doktor benim ağabeyimdi: Üzeyir Kırca...

Hangi büyümlü sözcükleri bulup söylüyordu, hangi umarsız hastalara hangi çareleri anlatıyordu bilmiyorum... Ama gördüğüm; oraya gözlerinde kederle gelen hemen

herkesin, o genç doktorun yanından yüzlerinde sevinçle ayrıldığıydı... Ve de ümitle... Biliyorum mecburi hizmet nedeniyle oradaydı... Ama orada yaşananlar mecburiyetten öteydi... Ve besbelli ki, o genç doktor, birkaç yıl sonra toplum hekimi olmaya, kendini "halkın sağlığı"na adamaya tam da o günlerde, o Anadolu bozkırında karar vermişti... Belki farkında değildi ama, Sulakyurt onun kaderi olmuştu...

Yıllar sonra hayat beni bambaşka alanlara, televizyon dünyasına savurduğunda belki de en çok hayıflandığım şey, Sulakyurt'ta geçirdiğim o birkaç güne dair hiç bir belgenin, görüntünün hatta bir fotoğraf karesinin bile olmamasıydı.. Olsa ne mi olurdu?

Zorlu ve fırtınalı yıllardan örselenerek çıkıp gelen "yalnız ve güzel" ülkemizin, Sulakyurt'taki o genç ve idealist hekim misali insanların yüzü suyu hürmetine ayakta durduğunu bilirdik...

Olsa ne mi olurdu?

O genç hekimin yalnızca o gün çevresini dertleriyle kuşatan insanların değil, aslında hepimizin dermanı olduğunu bilirdik..

Ve bilirdik, ülkemizin öyle çalışkan, namuslu ve aydınlık insanları oldukça ümitsiz olmaya hakkımızın olmadığını da...

Kameralar yoktu evet yanımda, görüntü alamadım, belgeselini çekemedim, tarihin tanıklığına sunamadım... Ama her anıyla yüreğime kaydettiğim duygular şahidimdir ki, o gün orada, o insanlara, o "toplum"a, o "halk"a, kendini "mecbur" hisseden bir Kahraman vardı... Ve ne mutlu bana ki ben o "Kahraman"ın kardeşiydim.